

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 916)

**Askeri Hâkimler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair
Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/1033)**

Not: Tasarı, Başkanlıkça Millî Savunma ve Adalet Komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

18.5.2005

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-431/2291

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 19.4.2005 tarihinde kararlaştırılan “Askeri Hâkimler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

357 sayılı Askerî Hâkimler Kanununda, askerî hâkim kaynakları:

- Muvazzaf subay olan isteklilerden, üniversitelerce aranyorsa, hukuk fakültelerine giriş sınavlarını veya testlerini kazananlardan bu fakültelele gönderilip öğrenimlerini başarı ile bitirenler,
  - Askerî liseleri bitirerek harp okullarına kabul olunan isteklilerden, üniversitelerce aranyorsa, hukuk fakültelerinin giriş sınavlarını veya testlerini kazananlardan bu fakültelele gönderilip öğrenimlerini başarı ile bitirenler,
  - Kıtada başarı göstermiş ve bir hukuk fakültesini bitirmiş bulunan yedek subaylardan askerlik görevleri sırasında istemde bulunanlar,
  - Üsteğmen veya yüzbaşı rütbesinin ilk üç yılında bulunan harp okulu mezunu subaylardan kendi hesabına hukuk fakültesini bitirenler,
  - Kendi hesabına hukuk fakültesini bitiren kadınlardan istemde bulunanlar,
  - Liseleri bitirerek hukuk fakültelerine devam hakkını kazanmış olanlar ile hukuk fakültelerinde okudukları sınıfta başarı ile geçenlerden lüzum ve ihtiyaç duyulduğunda askerî öğrenciliğe kabul edilip, öğrenimlerini tamamlayanlar,
- ile sınırlandırılmıştır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, hukuk fakültesi mezunu bayanlar askerî hâkim kaynağı olarak kabul edilmişken, henüz askerliğini yapmamış hukuk fakültesi mezunu erkek vatandaşlar askerî hâkimlik için müracaat edememektedirler. Bu durum vatandaşlar arasında eşitsizliklere sebep olmaktadır.

Öte yandan bu durumda olan hukuk fakültesi mezunu erkek vatandaşlar, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde askerî hâkim sınıfı dışında bazı sınıflarda subay olarak istihdam edilebilmektedir. Harp okulu mezuniyetini müteakip hukuk fakültesini bitiren muvazzaf subayların askerî hâkimlik sınavına başvurabilmelerine karşın, dış kaynaktan muvazzaf subay olarak temin edilen hukuk fakültesi mezunu subaylar böyle bir haktan mahrum kalmaktadır.

Bu durumda olan personelin mecburi hizmet gibi askerlik mesleğinin tüm yükümlülüklerine tâbi olmalarına rağmen, askerî hâkimliğe giriş sınavlarına katılma hakkının bulunmayışı, eşitsizliğe ve personelde motivasyon kaybına neden olmaktadır.

Tasarı ile; kendi nam ve hesabına hukuk fakültesini bitiren ve henüz askerlik hizmetini yapmamış erkek vatandaşlar ile en az dört yıllık fakülte veya yüksekokulu Türk Silâhlı Kuvvetleri nam ve hesabına okuyarak muvazzaf subay nasbedilenlerden veya 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre dış kaynaktan muvazzaf subay nasbedilenlerden hukuk fakültesi mezunu muvazzaf subaylara askerî hâkimlik sınavına başvuru hakkının tanınması öngörülmekte, bu suretle başvurudaki eşitsizliklerin ortadan kaldırılması ile daha çok ve daha çeşitli adaylar arasından askerî hâkim seçimine ve dolayısı ile Türk Silâhlı Kuvvetlerinde daha nitelikli personel istihdamına imkân sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Madde ile; en az dört yıllık fakülte veya yüksekokulu Türk Silâhlı Kuvvetleri nam ve hesabına okuyarak muvazzaf subay nasbedilenlerden veya 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre dış kaynaktan muvazzaf subay nasbedilenlerden hukuk fakültesi mezunu muvazzaf subaylar ile kendi hesabına hukuk fakültesini bitiren ve henüz askerliğini yapmamış erkeklere askerî hâkimlik sınavlarına girebilme hakkının verilmesi öngörülmektedir.

Madde 2.- Yürürlük maddesidir.

Madde 3.- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No.: 1/1033

Karar No.: 84

27.5.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımızca, 24.5.2005 tarihinde tali komisyon olarak Millî Savunma Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Askeri Hâkimler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/1033)", Komisyonumuzun 26.5.2005 tarihli 25 inci birleşiminde Millî Savunma Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla incelenip görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve Tasarının maddeleri ile tümü aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Köksal Toptan</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Isparta	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Kara</i>	<i>Fehmi Hüsrev Kutlu</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Kilis	Adıyaman	Afyonkarahisar
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Özyolcu</i>	<i>Haluk İpek</i>	Feridun Fikret Baloğlu
Ağrı	Ankara	Antalya
		(Toplantıya katılmadı)
Üye	Üye	Üye
Yüksel Çorbacıoğlu	<i>Orhan Yıldız</i>	<i>Mehmet Küçükaşık</i>
Artvin	Artvin	Bursa
(Toplantıya katılmadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>Feridun Ayvazoğlu</i>	<i>Muzaffer Külcü</i>	Mahmut Durdu
Çorum	Çorum	Gaziantep
		(Toplantıya katılmadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Nimet Çubukçu</i>	Mehmet Yılmazcan	<i>Hakkı Köylü</i>
İstanbul	Kahramanmaraş	Kastamonu
	(Toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Muharrem Kılıç</i>	Orhan Eraslan	<i>Enver Yılmaz</i>
Malatya	Niğde	Ordu
	(Toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye	Üye
Mehmet Nuri Saygun	<i>Ahmet Çağlayan</i>	Bekir Bozdağ
Tekirdağ	Uşak	Yozgat
(Toplantıya katılmadı)		(Toplantıya katılmadı)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**ASKERİ HÂKİMLER KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1.- 26.10.1963 tarihli ve 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (D) ve (E) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“D) Harp okulu mezunu ya da en az dört yıllık fakülte veya yüksekokulu Türk Silâhlı Kuvvetleri nam ve hesabına okuyarak muvazzaf subay nasbedilenlerden veya 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre dış kaynaktan muvazzaf subay nasbedilenlerden hukuk fakültesi mezunu üsteğmen rütbesinde veya yüzbaşı rütbesinin ilk üç yılında bulunanlar. Bu subayların taşınmaları gereken diğer özel şartlar yönetmelikle belirlenir.

E) Kendi hesabına hukuk fakültesini bitiren bayanlar ile aynı durumda olan ve henüz askerliğini yapmamış erkek vatandaşlardan istemde bulunanlar.”

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı V.

B. Atalay

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

A. Koç

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**ASKERİ HÂKİMLER KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.